

Spis treści

Psychoterapia. Pogranicza – red. Lidia Grzesiuk, Hubert Suszek

Wprowadzenie (Lidia Grzesiuk)

Część pierwsza

Podstawy naukowe psychoterapii

Rozdział 1. Paradygmat, w którym psychoterapia może posiadać status nauki (Andrzej Jastrzębski)

- 1.1. Wprowadzenie
- 1.2. Zarys problematyki paradygmatu naukowości w XX wieku
- 1.3. Rozwój psychoterapii a paradygmat nauki
- 1.4. Nowe paradygmaty uprawiania psychoterapii
- 1.5. Dualizm metodologiczny (jakościowy)
- 1.6. W stronę nowego paradygmatu
- 1.7. Podsumowanie

Rozdział 2. Naukowość psychoterapii (Jerzy Aleksandrowicz)

- 2.1. Wprowadzenie
- 2.2. Co to znaczy „naukowa”?
- 2.3. Nauka humanistyczna (psychologiczna) czy biologiczna (medyczna)?
- 2.4. Empiryczna walidacja założeń teoretycznych
- 2.5. Zdrowie i choroba
- 2.6. „Psychoterapia, która pomaga” i „psychoterapia, która leczy”
- 2.7. Integracyjne, ogólne teorie „psychoterapii, która pomaga” i „psychoterapii, która leczy”

Rozdział 3. Metodologiczne problemy ilościowych i jakościowych badań nad psychoterapią – wykorzystanie metod mieszanych (Władysław Jacek Paluchowski)

- 3.1. Trzecia rewolucja metodologiczna
- 3.2. Problem generalizacji. Czy uogólnienia są możliwe i czego dotyczą?
- 3.3. Strategie integrowania wyników i związane z nim problemy
- 3.4. Cztery parametry wyboru strategii mieszania metod
- 3.5. Czym są metody mieszane i co się miesza...
- 3.6. Rodzaje planów badawczych mieszanych metod
- 3.7. Naukowa weryfikacja psychoterapii
- 3.8. Co mogą do badania nad psychoterapią wnieść strategie mieszane
- 3.9. Zamiast podsumowania

Rozdział 4. Praktyka kliniczna uwzględniająca wyniki badań empirycznych (Jadwiga Rakowska)

- 4.1. Wprowadzenie
- 4.2. Praktyka kliniczna oparta na dowodach naukowych
- 4.3. Interwencje psychologiczne wsparte empirycznie

Rozdział 5. Sposoby empirycznej weryfikacji skuteczności psychoterapii (Anna Pietruszewska)

- 5.1. Wprowadzenie
- 5.2. Podejścia do empirycznej weryfikacji efektów psychoterapii
- 5.3. Metody oceny istotności klinicznej zmiany w psychoterapii
- 5.4. Sposoby empirycznej weryfikacji skuteczności psychoterapii w praktyce
- 5.5. Ograniczenia metod istotności klinicznej
- 5.6. Podsumowanie

Część druga

Psychoterapia a inne nauki

Rozdział 6. Psychoterapia i filozofia (Zofia Rosińska)

- 6.1. Wprowadzenie
- 6.2. Inspiracje i dialog
- 6.3. Przenikanie i odsłanianie
- 6.4. Interpretacje i porównanie
- 6.5. Analiza krytyczna
- 6.6. Rekonceptualizacja

6.7. Zakończenie

Rozdział 7. Struktura teorii psychoterapeutycznych w świetle współczesnej metodologii i filozofii nauki (Andrzej Stępnik)

- 7.1. Podział nauk a psychoterapia
- 7.2. Ogólna struktura teorii psychoterapeutycznej
- 7.3. Terminy obserwacyjne i teoretyczne a struktura teorii
- 7.4. Dynamika rozwoju psychoterapii w perspektywie filozofii nauki

Rozdział 8. Psychoanaliza a filozofia (Paweł Dybel)

- 8.1. Różne odczytania teorii psychoanalitycznych w filozofii współczesnej
- 8.2. Krytyczno-sceptyczne podejście do psychoanalizy w ramach scjentystycznie zorientowanych nurtów filozofii współczesnej
- 8.3. Próby łączenia psychoanalizy z tradycją hermeneutyczną, fenomenologiczną i egzystencjalną
- 8.4. Psychoanaliza i antropologia filozoficzna
- 8.5. Zróżnicowana recepcja psychoanalizy w szkole frankfurckiej
- 8.6. Psychoanaliza jako hermeneutyka. „Drugie pokolenie” szkoły frankfurckiej i Paul Ricoeur
- 8.7. Psychoanaliza i poststrukturalizm
- 8.8. Psychoanaliza i filozofia feministyczna
- 8.9. Podsumowanie

Rozdział 9. Neurobiologiczne podstawy psychoterapii (Waldemar Szelenberger, Daniel Bąk)

- 9.1. Wprowadzenie
- 9.2. Nagroda Nobla z fizjologii lub medycyny także dla psychoterapii?
- 9.3. *Aplysia* – ślimak niczym pies Pawłowa
- 9.4. Neurobiologia lęku
- 9.5. Gdzie w mózgu znajdują się emocje?
- 9.6. Podsumowanie

Rozdział 10. Psychoterapia a kulturowa psychiatria i psychologia (Andrzej Pankalla)

- 10.1. Podstawowe pojęcia i założenia
- 10.2. Termin „kultura” w literaturze psychiatrycznej i psychoterapeutycznej
- 10.3. Kulturowe uwarunkowania psychoterapii
- 10.4. Metody psychoterapii a kultura
- 10.5. Kultura ponowoczesna a psychoterapia
- 10.6. Podsumowanie

Rozdział 11. Czynniki kulturowe w psychoterapii na przykładzie empatii (Anna Zajenkowska)

- 11.1. Wprowadzenie
- 11.2. Różnice kulturowe w terapii – dwa skrajne stanowiska
- 11.3. Empatia
- 11.4. Inkluzyjna empatia kulturowa
- 11.5. Bezpośredni *versus* niebezpośredni sposób komunikowania się
- 11.6. Analiza przypadku
- 11.7. „Ja niezależne” i „ja współzależne”
- 11.8. Podsumowanie

Rozdział 12. Psychoterapia, polityka i społeczeństwo — szanse i ograniczenia (Andrew Samuels)

- 12.1. Wprowadzenie: dlaczego ja, dlaczego tutaj, dlaczego teraz?
- 12.2. Polityka transformacyjna
- 12.3. Czy psychoterapeuci mogą rzeczywiście wpłynąć na dzisiejszy świat?
- 12.4. Wewnętrzny polityk
- 12.5. Psychoterapia, polityka i duchowość

Część trzecia

Psychoterapia a religie

Rozdział 13. Psychoterapia pacjenta religijnego z perspektywy teologii chrześcijańskiej (Jacek Prusak SJ)

- 13.1. Pacjent religijny
- 13.2. Kontekst historyczny relacji psychoterapia – religia
- 13.3. Religia a zdrowie psychiczne
- 13.4. Skutki „przepaści religijnej”
- 13.5. Modele relacji

Rozdział 14. Buddyzm i psychoterapia (Paweł Holas, Caroline Brazier)

- 14.1. Wprowadzenie
- 14.2. Co to jest buddyzm?
- 14.3. Medytacja i uważność
- 14.4. Buddyzm i główne szkoły psychoterapeutyczne
- 14.5. Psychoterapie wywodzące się z buddyzmu
- 14.6. Podsumowanie

Część czwarta

Psychoterapia a inne oddziaływania psychologiczne

Rozdział 15. Zintegrowane działania środowiskowe w psychiatrii (Katarzyna Zaborska, Jarosław Rakoczy)

- 15.1. Wprowadzenie
- 15.2. Od nadzorującej opieki do społeczności terapeutycznej
- 15.3. Podstawy psychiatrii środowiskowej
- 15.4. Postulaty psychiatrii środowiskowej
- 15.5. Przykłady form leczenia i opieki środowiskowej
- 15.6. Systemy zatrudniania osób chorujących psychicznie
- 15.7. Pozarządowe organizacje samopomocowe w Polsce
- 15.8. Podsumowanie

Rozdział 16. *Coaching* (Mirosława Huflejt-Łukasik, Benedykt Peczeko)

- 16.1. Czym jest *coaching*?
- 16.2. *Coaching* a inne sposoby wspierania jednostki i organizacji
- 16.3. *Coaching* w organizacji: rola menedżera a rola *coacha*
- 16.4. Kontrakt w *coachingu*
- 16.5. Zasady etyczne w *coachingu*
- 16.6. Szkolenie w *coachingu*
- 16.7. Podsumowanie

Rozdział 17. Warsztaty umiejętności psychospołecznych (Małgorzata Styśko-Kunkowska, Monika Grzesiak-Feldman)

- 17.1. Wprowadzenie
- 17.2. Czym jest warsztat umiejętności psychospołecznych?
- 17.3. Warsztat umiejętności psychospołecznych a inne formy psychologicznej pracy z grupą
- 17.4. Porównanie warsztatu umiejętności psychospołecznych z innymi edukacyjnymi formami pracy z grupą
- 17.5. Podstawowe mechanizmy leżące u podstaw nauczania warsztatowego
- 17.6. Etyczne aspekty pracy metodą warsztatową
- 17.7. Podsumowanie

Rozdział 18. Psychodynamiczne rozumienie systemów społecznych: instytucji, organizacji i społeczeństw (Joanna Skowrońska, Halina Brunning)

- 18.1. Wprowadzenie
- 18.2. Systemowo-psychodynamiczny *coaching*
- 18.3. Psychodynamiczno-systemowa konsultacja instytucji
- 18.4. Metody psychoanalitycznej pracy z organizacjami
- 18.5. Wyjaśnianie zjawisk społecznych i politycznych we współczesnym świecie za pomocą myślenia psychoanalitycznego

Rozdział 19. Terapia filozoficzna, czyli doradztwo filozoficzne w działaniu (Tomasz Femiak)

- 19.1. Antyczna psychagogika – źródło współczesnej terapii filozoficznej
- 19.2. Nowożytne poradnictwo filozoficzne
- 19.3. Amerykańskie poradnictwo filozoficzne na przykładzie praktyki Lou Marinoffa
- 19.4. Poradnictwo filozoficzne w Polsce na przykładzie mentaloterapii Lecha Ostasza
- 19.5. Sokrates Café
- 19.6. Psychologia i psychoterapia a poradnictwo filozoficzne
- 19.7. „Terapia filozoficzna”, „mentaloterapia” czy „doradztwo filozoficzne”?
- 19.8. Perspektywy rozwoju poradnictwa filozoficznego w Polsce

Rozdział 20. Terapeutyczne oddziaływania Wspólnoty Anonimowych Alkoholików (Ireneusz Kaczmarczyk)

- 20.1. Wprowadzenie
- 20.2. Historia idei
- 20.3. Struktura Wspólnoty AA – program, role, tradycje
- 20.4. Egzystencjalne problemy osób uzależnionych
- 20.5. Terapeutyczne funkcje Wspólnoty

- 20.6. Autoterapia a psychoterapia osób uzależnionych
- 20.7. Problem efektywności
- 20.8. Grupy samopomocowe inspirowane programem AA
- 20.9. Podsumowanie

Rozdział 21. Trening *mindfulness* (Hubert Suszek, Krzysztof Krawczyk, Emilia Wegner)

- 21.1. Teoria *mindfulness*
- 21.2. *mindfulness* a tradycyjna psychoterapia
- 21.3. Praktyka *mindfulness*
- 21.4. Podsumowanie

Rozdział 22. Wywiad motywujący/terapia motywująca (Jadwiga Maria Jaraczewska)

- 22.1. Wprowadzenie
- 22.2. Terminologia
- 22.3. Założenia teoretyczne
- 22.4. Uniwersalność wywiadu motywującego – pogranicze doradztwa i psychoterapii
- 22.5. Motywacja w terapii motywującej
- 22.6. Cele pracy
- 22.7. Wypowiedzi o zmianie
- 22.8. Zasady pracy motywującej
- 22.9. Podstawowe techniki
- 22.10. Wyniki badań nad skutecznością
- 22.11. Szkolenia w zakresie terapii motywującej

Rozdział 23. Choreoterapia (Zuzanna Pędzich)

- 23.1. Wprowadzenie
- 23.2. Historia zastosowania tańca w terapii
- 23.3. Choreoterapia a psychoterapia tańcem i ruchem
- 23.4. Rodzaje tańca stosowane w choreoterapii
- 23.5. Przesłanki do zastosowania choreoterapii
- 23.6. Podsumowanie

Rozdział 24. Oddziaływania psychologiczne wobec sportowców (Paweł Habrat, Martyna Nowak)

- 24.1. Specyfika psychologii sportu
- 24.2. Rola i zadania psychologa sportu
- 24.3. Modele i koncepcje psychologiczne stosowane w pracy psychologa sportu
- 24.4. Techniki psychologiczne stosowane w psychologii sportu
- 24.5. Podsumowanie

Rozdział 25. Metoda ustawień systemowych według Berta Hellingera (Damian Janus)

- 25.1. Wprowadzenie
- 25.2. Teoretyczne podstawy metody
- 25.3. Podstawy techniki terapeutycznej
- 25.4. Powstawanie zaburzeń
- 25.5. Cele, działania i czynniki terapeutyczne
- 25.6. Warianty techniki i rozwój metody
- 25.7. Postawa Berta Hellinger a metoda ustawień

Rozdział 26. Psychologiczna interpretacja działania leków w obrębie psychoterapii (Sławomir Murawiec, Hubert Suszek)

- 26.1. Wprowadzenie
- 26.2. Od antagonizmu do dialogu
- 26.3. Mechanizmy działania leków
- 26.4. Leki jako obiekty
- 26.5. Nadawanie znaczenia lekom przez lekarzy
- 26.6. Lekooporność
- 26.7. Rola osobowości w reakcji na farmakoterapię
- 26.8. Reakcje na farmakoterapię pacjentów ze schizofrenią
- 26.9. Podsumowanie

Bibliografia

Słownik ważniejszych terminów

Indeks nazwisk

Indeks rzeczowy
Informacje o Redaktorach i Autorach